Ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

ASIA: U 57/2021 vp
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi hiilirajamekanismista (hiilirajamekanismi, CBAM)

Ympäristöministeriön kirjallinen lausunto eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Ympäristöministeriö kiittää ympäristövaliokuntaa mahdollisuudesta antaa lausunto valtioneuvoston hiilirajamekanismia koskevasta U-jatkokirjelmästä.

Ympäristöministeriö pitää valtioneuvoston U-jatkokirjelmässä esitettyjä kantoja kannatettavina ja painottaa seuraavia näkökohtia:

- Hiilirajamekanismi on ensisijaisesti päästövähennyksiin kannustava ilmastopolitiikan instrumentti, jolla vahvistetaan EU:n ilmastopolitiikan eheyttä ja tehokkuutta samalla, kun EU kohdistaa ilmastotoimia sen kansainväliselle kilpailulle alttiille toimialoille.
- Hiilirajamekanismi on osa 55-valmiuspakettia, jonka elementeillä on ristikkäisvaikutuksia. Ympäristöministeriö pitää erittäin tärkeänä 55-valmiuspaketin kunnianhimon varmistamista ja sitä, että neuvottelujen lopputuloksena kokonaisuudessaan saavutetaan vuodelle 2030 asetettu vähintään 55% ilmastotavoite, joka voidaan myös ylittää.
- Ympäristöministeriö katsoo nykyisen tietopohjan ja valtiovarainministeriön tekemien lisäselvitysten perusteella, että komission ehdottamassa laajuudessa hiilirajamekanismi tulee ehkäisemään hiilivuotoa tehokkaammin kuin EU:n päästökaupan päästöoikeuksien ilmaisjako. Näin ollen mekanismi myös vahvistaa EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamista. Hiilirajamekanismin toimivuus riippuu kuitenkin sen käytännön toimeenpanosta.
- Ympäristöministeriö kannattaa hiilirajamekanismin sertifikaattijärjestelmän käyttöönottoa ja EU:n päästöoikeuksien ilmaisjaosta luopumista. Sementin kohdalla päästöoikeuksien ilmaisjaosta voitaisiin luopua komission esittämää nopeammin. Siirtymäkauden pituuteen ja siirtymäkauden eriyttämiseen tuotteittain tullaan ottamaan tarkemmin kantaa 55-valmiuspakettiin sisältyvän päästökauppadirektiiviä koskevan uudistuksen yhteydessä.
- Ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että hiilirajamekanismin toimivuutta arvioidaan säännöllisesti ja, että tarvittaessa komissio tekee näiden arvioiden pohjalta ehdotuksia järjestelmän toimivuuden parantamiseksi.